

LEOBEN

3/2015

DNES aj o včera postavenom máji...

Ako som už avizovala v minulom čísle časopisu, rada by som vás informovala o pripravenosti a harmonograme rekonštrukcie priestorov MTK. Už dlhé roky sa hovorí o kritickom až havarijnom stave priestorov budovy MTK. Túto situáciu vnímajú nielen futbalisti, ktorí tento priestor užívajú takmer každodenne, ale i športovci a hostia, ktorí navštevujú naše mestečko. Tieto priestory v súčasnosti disponujú šatňami, kanceláriou, spoločenskou miestnosťou, sprchami, jedným sociálnym zariadením, skladosm a nájomným bytom. Stavba bola postavená okolo roku 1950 a od toho času neprešla žiadnou rekonštrukciou okrem vnútornej rekonštrukcie nájomného bytu pre správcu areálu. A keďže od postavenia objektu podnes nedo-

Aby sme sa nemuseli hanbiť za športový areál

šlo k výraznejším zásahom či rekonštrukciám – s výnimkou havarijnej údržby, budova časom chátrala, resp. dnes by bolo výstižnejšie povedať, že schátrala. Okrem toho, že je potrebná rekonštrukcia interiéru, rozvodov alebo konštrukčných častí zatekajúcej strechy, obvodového plášťa atď., je nevyhnutné i celkové preriešenie objektu vzhľadom na to, že v celom objekte je iba jedna toaleta pre verejnosť či hráčov, sú tu nevyhovujúce sprchy, ale i technické zázemie, nespoľahlivé a neefektívne vykurovanie a pod. Potreba riešenia tejto situácie bola vyjadrená už dávnejšie, v roku 2008, keď dol spracovaný technický projekt rekonštrukcie. Vzhľadom na iné priority a nedostatok financií sa rekonštrukcia neuskutočnila.

Vo voľbách som avizovala, že mojím cieľom je i skvalitnenie života Leopoldovčanov v oblasti kultúrno-spoločenskej a v oblasti športu. To, že začíname priestormi MTK, nie je náhoda, ale skutočnosť, ktorá vyplynula z pripravenosti podkladov potrebných na začatie prác. Máme teda v rukách prvotný projekt rekonštrukcie a momentálne pripravujeme a zapracúvame pripomienky tých, ktorí budovu poznajú a používajú. Následne zadáme zhotoviteľovi projektu zapracovanie zmien, ktoré predložia poslanci, členovia stavebnej komisie, po ich zapracovaní obnovíme proces schvaľovania a po jeho ukončení budeme mať podklady k súťaži na zhotoviteľa diela. Tieto úkony realizujeme práve v tomto čase a po ich uskutočnení pripravíme verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Po výbere zhotoviteľa diela začneme s rekonštrukciou, ktorá bude pozostávať z dvoch etáp. Z rozpočtu mesta sme na rekonštrukciu v tomto roku vyčlenili 200 tisíc eur a požiadali sme aj dotáciu Ministerstvo financií SR. Rozdelenie prác sme museli zvoliť z dôvodu náročnosti projektu a kvôli tomu, že popri tejto investičnej aktivite budú v meste prebiehať ďalšie, ešte náročnejšie investičné akcie. Na jeseň budúceho roka 2016 by sme sa teda mohli popýšiť vynovenou budovou telovýchovy, ktorá bude konečne poskytovať komfortné a v porovnaní s dneškom reprezentatívnejšie prostredie pre športovcov, teda nielen pre futbalistov. Rekonštrukciou tak zhodnotíme jednu z mála budov, ktorými disponujeme, a budeme tak môcť realizovať na športovom poli kvalitnejšie podujatia, čo jednak môže zvýšiť záujem o šport pre naše deti a mládež a na druhej strane i divácku sledovanosť a záujem. Samozrejme, samotné priestory neprinesú úspechy, čaká nás ešte rekonštrukcia hracích plôch. Tú by sme chceli realizovať z prostriedkov grantových výziev ministerstiev a únie. Bude to však možné až po vysporiadaní pozemkov pod hracou plochou tréningového ihriska, keďže pozemky nie sú len vlastníctvom mesta, ale i súkromných osôb a cirkvi.

Pred niekoľkými týždňami sa nám podarilo uspieť vo viacerých grantových výzvach a podporiť tak rozvoj kultúrnych a športových aktivít v meste. Keď sa tak poohliadnem späť na

plány spred volieb a súčasnú rozpracovanosť aktivít v oblasti rozvoja života v našom mestečku, nie je vždy ľahké hľadať a nájsť rýchlu cestu dobrej myšlienke pre spoločné ciele. Snád sa ale táto situácia vylepší a budeme tak môcť efektívnejšie pracovať a získavať externé zdroje pre naše ciele. Lebo len zmena v pohľade na naše spoločné životy v našom mestečku nás môže niekam posunúť.

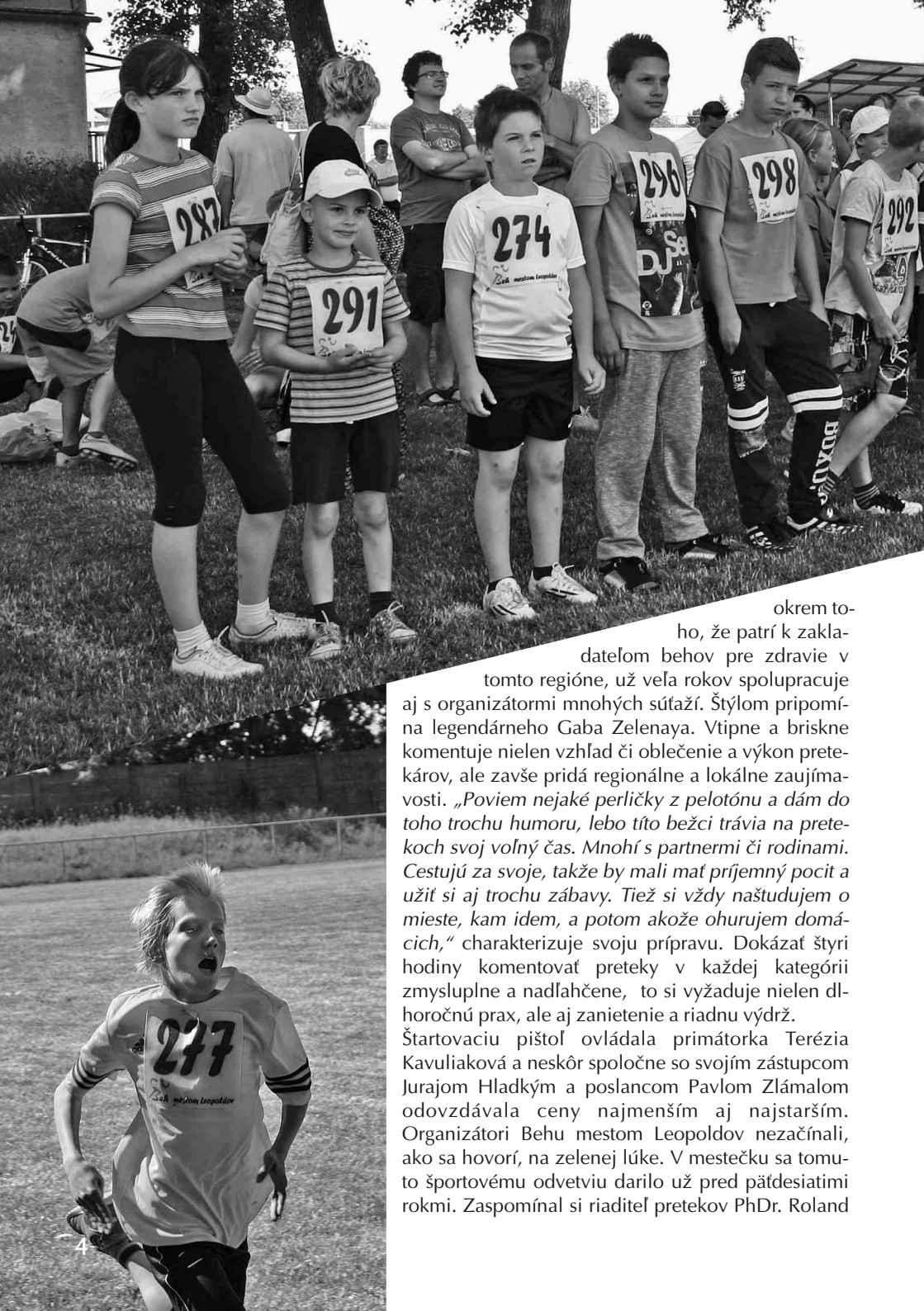
Mgr. Terézia Kavuliaková, primátorka mesta

Nádejní žiaci aj bývalí reprezentanti bežali našimi ulicami

V prvú júnovú sobotu naše mesto po piaty raz privítalo priaznivcov behu. Tentokrát sa zaregistrovalo celkovo 143 bežcov, z toho 82 v detských a žiackych kategóriách, 29 v hlavnom behu a 32 seniorov. Naše mesto malo, samozrejme, najviac zástupcov – 56. Najdlhšiu cestu doň merali vari pretekári zo Skalice, Nemšovej a Trenčína i z Levíc a z obcí Rybník a Domadice v tomto okrese.

Už od skorého predpoludnia sa v športovom areáli MTK ozývali dynamické tóny hudby vyplňajúce pauzy medzi súťažením najmladších detí a žiakov v jednotlivých kategóriách. Najlepšiu náladu však vytvárali komentáre športového redaktora Mariána Pavlíka z Cífera. Účastníci bežeckých pretekov v Trnavskom kraji poznajú jeho výkon veľmi dobre, pretože

okrem toho, že patrí k zakladateľom behov pre zdravie v tomto regióne, už veľa rokov spolupracuje aj s organizátormi mnohých súťaží. Štýlom pripomína legendárneho Gaba Zelenaya. Vtipne a briske komentuje nielen vzhľad či oblečenie a výkon pretekárov, ale zavše pridá regionálne a lokálne zaujímavosti. „Poviem nejaké perličky z pelotónu a dám do toho trochu humoru, lebo títo bežci trávia na pretekoch svoj voľný čas. Mnohí s partnermi či rodinami. Cestujú za svoje, takže by mali mať príjemný pocit a užiť si aj trochu zábavy. Tiež si vždy naštudujem o mieste, kam idem, a potom akože ohurujem domácich,“ charakterizuje svoju prípravu. Dokázať štyri hodiny komentovať preteky v každej kategórii zmysluplne a nadľahčene, to si vyžaduje nielen dlhoročnú prax, ale aj zanieťenie a riadnu výdrž. Štartovaciu pištoľ ovládala primátorka Terézia Kavuliaková a neskôr spoločne so svojím zástupcom Jurajom Hladkým a poslancom Pavlom Zlámalom odovzdávala ceny najmenším aj najstarším. Organizátori Behu mestom Leopoldov nezačínali, ako sa hovorí, na zelenej lúke. V mestečku sa tomu športovému odvetviu darilo už pred päťdesiatimi rokmi. Zaspomínal si riaditeľ pretekov PhDr. Roland

Osvald:

„V 60. rokoch, keď vznikol región „Veľká Trnava“, teda spojenie okresov Trnava – Piešťany – Hlohovec, spolu 112 obcí, dali sme počas niekoľkých málo rokov zelenú behom zdravia. Toto hnutie bolo založené na dobrovoľnosti. Ľudia chceli nielen vyhrávať, ale čosi robiť aj pre svoju kondíciu. Behávalo sa v každej druhej dedine a tento trend pokračuje doteraz.“ Na behy organizované v 80. rokoch chodievali do Leopoldova aj železničiari z celého Slovenska. Darilo sa 15 rokov, potom nastal útlm. Pred piatimi rokmi poslanec mestského zastupiteľstva Ing. Pavol Ondriga oslovil nestorov bežeckého športu a založili súčasné preteky. Nebolo jednoduché dostať ich do celoslovenského kalendára bežeckých podujatí, ale napokon sa to podarilo. O tom vie svoje aj Pavel Zlámala z MTK: *„Bolo to naše najväčšie úsilie, aby náš termín nekolidoval s ďalšími behmi na okolí. Tiež to, aby sa konal ešte v školskom roku, počas prázdnin totiž ťažšie obsadiť žiacke kategórie. Podarilo sa a sme spokojní.“* Nezriedka beh spojí celú rodinu. Aj do Leopoldova prišli viacerí rodičia s deťmi. Manželia Trgovci z Bratislavy s tromi dcérami. Najmenšia v kočíku ešte

nepretekala, najstaršia deväťročná Viktória vo svojej kategórii v behu na 400 metrov zvíťazila. Podobne ako Tadeáš Valent z Domadíc (beh na 600 m), ktorého sprevádzali traja mladší, tiež súťažiaci súrodenci a rodičia. Obaja víťazi nechali pelotón ďaleko za sebou. Zatiaľ čo Viktória trénuje v športovom klube, Tadeáš beháva v uličke pri dome. Denne aj dva kilometre, v každom počasí. Učiť sa vraj nepotrebuje, na samé jednotky to zvládne aj bez učenia.

Umiestnenie v žiackych kategóriách

Žiaci, žiačky (nar. 2000, 2001)

1. 0:02:52 Matej Prvý Dechtice; 0:03:15 Viktória Záhorská AC Nové Zámky
2. 0:03:14 Michal Baranovič Leopoldov; :03:35 Natália Gregorová Leopoldov
3. 0:04:15 Dominik Špacír Leopoldov; Alexandra Šoková Šulekovo

Žiaci, žiačky (2002, 2003)

1. 0:01:55 Tadeáš Valent Domadice; 0:02:08 Žofia Matiová Leopoldov
2. 0:02:18 Martin Baranovič Leopoldov; 0:02:14 Natália Mariková Sereď
3. 0:02:29 Milan Golány Leopoldov; 0:03:28 Dominika Križovanská Sereď

Žiaci, žiačky (2004, 2005)

1. 0:01:05 Michal Križák Púchov; 0:01:05 Klára Grňová AK Bojničky
2. 0:01:09 Matej Beko Leopoldov; 0:01:06 Lucia Šándorová Leopoldov
3. 0:01:10 Samuel Kyjaci Leopoldov; 0:01:07 Megan Čuvalová Brezová pod Bradlom

Žiaci, žiačky (2006 – 2008)

1. 0:00:53.5 Tomáš Martinkovič Červeník; 0:00:48.9 Viktória Trgová Kryha Bratislava
2. 0:00:55.1 Anton Karaba Leopoldov; 0:00:55.8 Lucia Prvá Dechtice
3. 0:00:55.5 Filip Holík Červeník; 0:01:05 Linda Brešťanská Leopoldov

Chlapci, dievčatá (2009)

1. 0:00:10.5 Dominik Kamenár Leopoldov; 0:00:10.5 Sofia Kyjaci Leopoldov

2. 0:00:10.8 Maxík Levčík Leopoldov; 0:00:11.3 Karin Križovenská Leopoldov
3. 0:00:11.2 Štefan Mati Leopoldov; 0:00:12.3 Kristína Smerigová Leopoldov

Chlapci, dievčatá (2010)

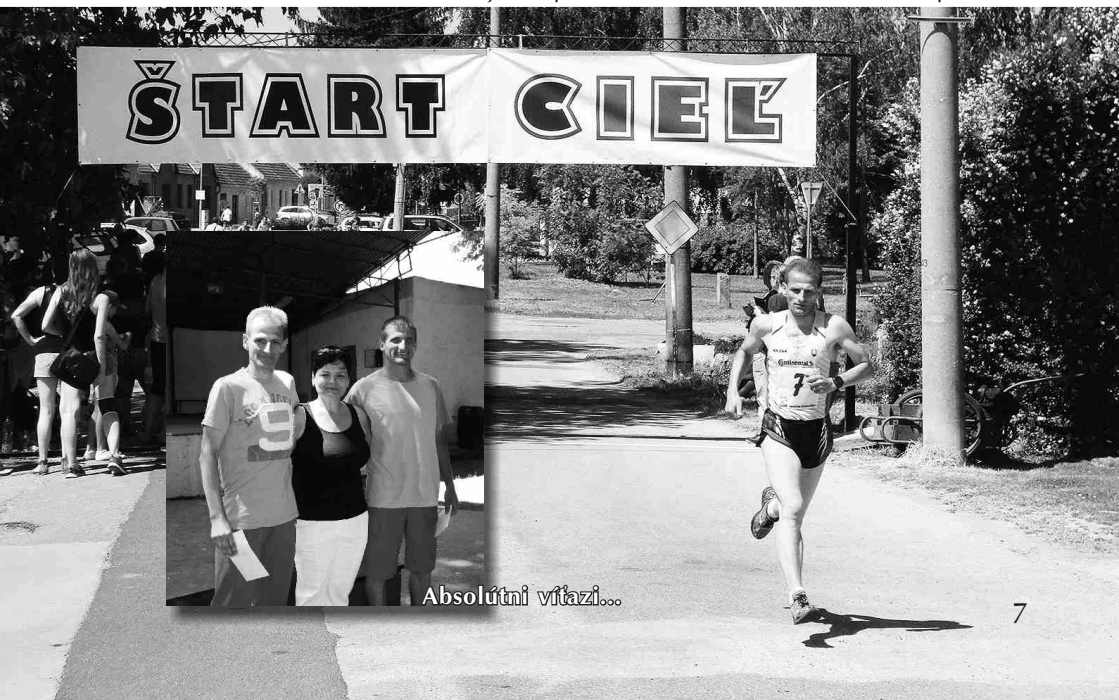
1. 0:00:12.1 Jakub Knobloch Leopoldov; 0:00:12 Emma Balážová Leopoldov
2. 0:00:13.3 Andrej Brehovský Trnava; 0:00:13.3 Ema Špacírová Leopoldov
3. 0:00:14.9 Tobias Čuvala Brezová pod Bradlom; 0:00:14.5 Nela Pavlenová Leopoldov

Chlapci (2011 a mladší)

1. 0:00:12.7 David Škubla Trakovice
2. 0:00:14.2 Jakub Ďuriš Leopoldov
3. 0:00:14.7 Šimon Kuchta Leopoldov

Zabehať si prišiel do Leopoldova aj 72-ročný Libor Polák z neďalekých Žilkoviec, ktorý sa stal tvárou tohtoročných pretekov, keďže ich propagoval aj na stránkach nášho časopisu. Ďalšieho seniora, Jarolíma Kozmera z Gáňu v okrese Galanta, takmer na každej súťaži sprevádza vitálna manželka. Ani tentoraz jej komentátor neodmietol prosbu občas mikrofónom povzbudiť svojho manžela. *„Ja mu vždy želám, aby sa mu splnil sen, dobehnúť do ciela,“* netají sa. Jej manžel totiž začal behať len pred piatimi rokmi kvôli zlepšeniu zdravotného stavu pre srdcové a cievne ochorenia, čo sa mu aj vďaka pravidelnému behu darí.

Trat mala dĺžku 5800 metrov. Znamenalo to štyri okruhy na trase od historického mosta cez Záhradnícku a Kukučínovu ulicu, centrum mesta okolo praniera a mestský park. V hlavnom behu pretekali aj dvaja bývalí reprezentanti Slovenska v polmaratóne a vytrvalostnom behu. Dana Janečková z Nových Zámkov absolvovala niekoľko majstrovstiev Európy a sveta. Teraz, ako vraví, už iba udržuje kondíciu účasťou na mestských a obecných behoch a najmä podporuje svoju dospelú dcéru, tiež bežkyňu. Pochválila aj trasu behu: *„V uličkách to dobre ubieha, nie je to také jednotvárne, trasa je fajn.“* V kategórii žien dobehla prvá. Rovnako ako Ján Križák z Púchova. Aj on reprezentoval Slovensko desať rokov v polmara-

tóne a v behu na 10 km. Denne trénuje 14 kilometrov. S výsledkom 18:47 sa u nás stal spolu s Bratislavčanom Imrichom Magyarom s rovnakým časom aj absolútnym víťazom pretekov. V hlavnom behu medzi 18 mužmi do 39 rokov bežali aj dvaja Leopoldovčania a aj bývalý Leopoldovčan, dnes Skaličan Stanislav Masarovič, ktorý priebeh leopoldovského behu detailne dokumentoval. Medzi ženami, žiaľ, nemalo naše mesto svoju reprezentantku. V tzv. seniorských kategóriách Leopoldov reprezentoval len Marián Winkler so štartovým číslom 2, ktorý trať zabehol za 24,07 min.

Hlavný beh:

Muži do 37 rokov (1979 a mladší)

1. 0:18:47 Imrich Magyar AK Veterán Bratislava
2. 0:19:19 Pavol Bukovac Behame.sk
3. 0:19:36 René Valent Behame.sk

Ženy do 30 rokov (1985 a mladšie)

1. 0:22:46 Lucia Janečková BMSC Bratislava
2. 0:23:56 Veronika Bakalárová Trenčín
3. 0:26:28 Viktória Záhorská AC Nové Zámky

Tzv. seniorské kategórie:

Ženy nad 30 rokov (1984 a staršie)

1. 0:23:30 Dana Janečková BMSC Bratislava
2. 0:24:56 Elena Svitková Vrbové
3. 0:29:18 Andrea Orihelová Andrea OBS Drahovce

Muži 40 – 49 r. (1966 – 75)

1. 0:18:47 Ján Križák AŠK Grafobal Skalica
2. 0:19:49 Ján Moravec TJ Spartak Myjava
3. 0:20:57 Rasťo Karel Šúrovce

Muži 50 – 59 r. (1956 – 65)

1. 0:20:49 Ján Kucharík ŽSR Trenčín
2. 0:20:53 Ján Cvičela AK Bojničky
3. 0:21:29 Peter Portášik AŠK Grafobal Skalica

Muži nad 60 rokov (1955 a starší)

1. 0:23:20 Miroslav Kováč Trenčín
2. 0:24:08 Ján Kminiak Ilava
3. 0:24:32 Marián Cyprián MAC Dubnica nad Váhom

© rok ich odložíme aj pre vás...

Slovom pripravili Iveta Pospíšilová a Juraj Hladký, dokumentovali Vojtech Moravčík, Mária Moravčíková, Lubomír Kusý a Juraj Hladký.

Deň detí

prekvapil lákadlami

Tohtoročný Deň detí v Leopoldove sa mimoriadne vydaril. Možno aj preto, že po dlhšom čase sa počasie umúdrilo a vykuklo slnko, ktoré prilákalo do Spolkovej záhrady nielen oslávencov, deti, ale aj ich rodičov či príbuzných. Zábavné popoludnie odštartovali hasiči dramatickým príchodom sprevádzaným sirénami. Táto profesia nemusí byť zaujímavá len pre mužov. Potvrdili to leopoldovské hasičky, ktoré predviedli protipožiarny zásah. Nesmeli chýbať hadice, voda a zanietené nasadenie dievčat v hasičských uniformách a helmách. Deti sa mohli povoziť na koňoch a poníkoch, zaskákať si na nafukovacom hrade a ako každý rok všetci odchádzali s pomaľovanými tvármi. Najmä starších lákala policajná hliadka. Muži zákona predviedli deťom niektoré zbrane, tí odvážnejší si mohli vyskúšať nepriestrelnú vestu a na fotografovanie v policajnom aute čakali rady zvedavcov. Tradičný program doplnila nová zaujímavá atrakcia – pretekárske autá.

Novinkou boli aj športové, zábavné a vedomostné úlohy, ktoré pripravili šikovné dobrovoľníčky z Leopoldova. Napriek tomu, že deti mali v škole voľnejší program, pobehovali po športovom areáli so žiackymi knižkami. Tie však neboli ozajstné, nezapisovali do nich známky, ale zvládnuté úlohy. Najmenšie deti mali azda najväčšiu radosť z hľadania predmetov vo fľašiach s rôznymi tekutinami. Triafanie terča vodnou pištoľou sa vďaka horúcemu počasiu niekedy premenilo na vodnú vojnu. Pre všetkých, ktorí mali chuť zašportovať si a pobaviť sa, boli nakoniec pripravené sladké odmeny a opekanie špekáčikov. Deň detí sa vydaril aj preto, že pri jeho organizácii pomáhali dobrovoľníci, ktorí prispeli k tomu, že tento deň si leopoldovské deti mohli užijť naplno. Najväčšou odmenou za to sú pozitívne reakcie, ako je napríklad táto: „*Chcela by som za seba aj za svoje deti podakovať. Bolo nám super. Nespočetne veľa atrakcií, úžasná a nezabudnuteľná atmosféra.*“

(morma)

Naša myseľ je záhrada

Krásnu a charizmatickú Vieru Brešťanskú na ulici pozdraví takmer každý Mestečan. Sú to stovky ľudí, ktorých ako žiakov prvého stupňa priúčala nielen dôležitým vedomostiam o tomto svete, ale aj vzťahom, komunikácii, vnímaniu a tvorivosti. Stala sa priekopníčkou inovatívnych trendov vo výučbe.

Od januára tohto roka po viac než 35 rokoch pedagogickej práce s prváčikmi odišla do dôchodku. Dlho však mimo aktivít prospešných pre verejnosť ostať nedokázala. „Keď som sa už cítila oddýchnutá, začala som sa cítiť nesvoja. Niečo mi chýbalo. Nebola to priamo škola. Spočiatku som sa obávala toho, čo to so mnou urobí, keď oko- lo nej budem prechádzať. No nič sa, na počudovanie, nedialo. Znamená to, že vážne rozhodnutie odísť po toľkých rokoch od žiakov bolo skutočne vyzreté,“ začína náš rozhovor pri šálke kávy a zmrzlinovom pohári v jednej z izieb jej krásneho domu. V spoločnom dvore prepojenom upravenou záhradou žije v druhom dome aj jej syn so svojou rodinou. Práve ten sa jej raz spýtal: „Mami, čo je to s tebou?“ Jej odpoveď znela: „Mám zviazané krídla. Potrebujem lie- tať. Som akoby stratená, Maroško, a ne- viem, čo mám robiť.“

Riešenie prišlo čoskoro. V poslednom roku sa k nej často obracali dospelí, ktorí potrebovali vyrozprávať svoj problém a čakali stanovisko empatickej a charizmatickej ženy. „Vždy som rada počúvala. Napokon mi kto- si navrhol, aby sme založili debatný krú- žok. Najskôr mi to prišlo komické, že de- batný...“, vraví s úsmevom.“ Spomenula si na tento návrh a v marci oslovila primátor- ku Teréziu Kavuliakovú, či by jej pomohla s priestorom. „Hneď som u nej našla pocho-

penie. A tak vznikol Babinec.“ Stretávajú sa každý štvrtok o 17:00 hod v mestskej klu- bovni na Ulici 1. mája neďaleko materskej škôlky. Prísť môže každá dievčina či žena od 15 rokov. Spočiatku chodilo aj dvadsať záujemkýň, teraz sa zostava stabilizovala a je ich trocha menej. Pani Brešťanskej to však vyhovuje, pretože medzitým sa do ško- ly opäť vrátila. Na výpomoc. „Vždy si pri- pravím nejakú tému. Veľa inšpirácií získa- vam v knihách Oga Mandina. Na Babinci sa často rozprávame aj o tom, čo inde nevy- povieme. Jedna pani sa mimoriadne na tie- to stretnutia teší. Takže, aj keby sa mi nech- celo, premôžem sa a idem. Myšlienky, ktoré som našla v knihách alebo vo svojom vnútri, som napísala a nalepila na nástenku. Prosto, učiteľka,“ smeje sa.

Pani učiteľka Brešťanská je známa svojimi inovatívnymi metódami výučby najmlad- ších žiakov aj ďaleko za hranicami Leopoldova. V roku 2012 jej pedagogické výsledky ocenil Ďakovným listom aj vtedaj- ší minister školstva SR Eugen Jurzyca. Vyzdvihol tvorivú pedagogickú prácu a úspechy v regionálnom školstve. O tom, v čom spočívalo tematické vyučovanie, hovo- rí: „Boli to projekty počas celého roka spo- jené s rôznymi obdobiami v kalendári. V rámci vyučovania som mala jednu tému, rozpracovanú na štyri roky. Ústrednou bol napríklad Starý les. V jednom ročníku sme mali šumenie lístia, v ďalšom múdrosti sta- rej sovy. Vždy sme si vytvorili aj bytosti a s nimi sme pracovali. Keď mi rodičia po de- toch odkázali, že také bytosti neexistujú, po- vedala som im, že to je ich názor, a my na vyučovaní máme svoje. A nikdy sme nemali problém.“

Od prvého ročníka sa jej darilo zapojiť do

spolupráce aj rodičov. Najskôr spolu čítali a potom s deťmi vytvárali príbehy. „Rodičia zabudli, že sú rodičmi, videli, čo ich deti baví, vytvorila sa tam čarovná atmosféra. Napokon sme projekt odprezentovali a nakreslili sme si plamienky lásky, do nich rodičia zapisovali, čo sa im páčilo a svoje pocity, a umiestnili sme ich na nástenku.“ Práca s deťmi podľa Viery Breštanskej robí učiteľov vnímavejšími a citlivejšími a umožňuje dívať sa na svet aj detskými očami. „Keď má v škole niekto narodeniny, máme taký zvyk, že oslávenec si jedného vyvolá, ten sa postaví a za všetkých mu zavinšuje. Potom sa pridám aj ja a zaželám mu, aby vždy ostal veľkým dieťaťom. Keď prestaneme byť deťmi, je to katastrofa. Možno práve preto nevidím svet negativisticky. Pritom je to jednoduché, často stačí zmeniť uhol pohľadu.“ Bolo povolanie učiteľky pre pani Vieru jej vysnívaným? „Áno, patríam k tým šťastlivým. Od malička som chcela byť učiteľkou. A mala som aj šťastie na dobrých učiteľov. Síce na prvom stupni som sa aj trochu bála, ale človek si musí prejsť všeličím, aby sa naučil, čo sám nemá neskôr robiť.“ Vždy bola kreatívna a akoby chcela čosi viac. „Moja mamička o mne vravela, že

som iná. Asi tým, že som hľadala poznanie, čosi nové. Nevymýšľala som pestvú. Mala som cieľ a išla som za ním.“ O sebe priznáva, že je veľmi prístupná, ale má stanovené aj mantinely. Keď napríklad dozoruje cez veľkú prestávku, žiaci už vedia, že sa nebudú môcť naháňať. „Zastavím ich rukou. Nemáš obuv vhodnú na behanie. Stačí... Len

tam stojím, len som tam, nepotrebujem nič dosahovať krikom. Mám rada pravidlá a žiaci o nich vedia.“ Kto pani Breštanskú pozná, vie, že jej autorita je podporená mimoriadnou láskavosťou a citlivosťou. „Dať deťom voľnosť, na ktorú nie sú pripravené, tiež nie je dobré. Čím ste starší, tým ste opatrnejší,“ dodáva. „A keď niekto vonku počas prestávky neposlúcha, zavolám si ho na chvíľu k sebe. A teraz dozoruješ so mnou. Vidí, čo robia ostatní, a pocíti zodpovednosť.“

Denné stretávanie sa s mladostou nabíja energiou, ale aj psychicky unavuje. Pani učiteľka Breštanská relaxuje nielen v záhradke, ale napríklad aj pri počúvaní rozprávok. „A vždy si spievam. Pesničku, ktorú počujem, alebo podľa nálady. Preto mám asi čistú myseľ. Jednej pani som povedala: Predstavte si, že vaša myseľ je záhrada. Ak v nej máte tie myšlienky, ktoré mi teraz hovoríte, ako burinu, tak máte čo robiť, aby ste tú záhradu vyčistili,“ spomína a vzápätí sa rozosmeje zvučným zvonivým smiechom.

Iveta Pospíšilová
Foto: autorka

Po zmene otváracích hodín knížnica ožila

Knižnica akoby po opatreniach, ktoré pred asi dvomi rokmi pomerne výrazne skrátili jej prevádzkový čas, vymierala. Štandardne, do 18.00, bola

Prevádzkové hodiny knižnice:

Pondelok	10,00-12,00	13,00-18,00
Utorok	8,30-12,00	13,00-16,30
Streda	10,00-12,00	13,00-18,00
Štvrtok	10,00-12,00	13,00-18,00
Piatok	8,30-12,00	13,00-16,30

otvorená len v pondelok, v stredu do 16.00 a vo štvrtok do 16.30 h. V utorok a piatok knižnica svoje služby neposkytovala. Skrátený a každý deň iný pracovný čas spôsoboval chaos a čitatelia si od návštev medzi policami začali rýchlo odvykať. Krátko po nástupe do svojej funkcie sa primátorka rozhodla vrátiť knižnici jej status navštevované kultúrneho stánku a po dohode s pracovníčkou knižnice upravila prevádzkové hodiny knižnice tak, aby vyhovovala potrebám čitateľom. Aj keď je to istotne drahšie riešenie ako ponechať knižnicu v pôvodnom režime, predsa len: knižnica poskytuje služby svojim občanom, nie naopak... Nehovoriac o tom, že je to jediný stabilný osvetový a kultúrny stánok v našom meste. Pochopiteľne, očakáva sa aj iný efekt: že knižnica s novým prevádzkovým časom bude mať viac možností poskytovať čitateľom lepšie služby a viac k sebe a k literatúre primkne svojich priaznivcov.

„Naši návštevníci, ktorí pracujúci do 16. alebo 17. hodiny, ale aj študenti, ktorí sa vracali neskoro zo školy, nemohli pri pôvodných otváracích hodinách navštevovať našu knižnicu, preto túto zmenu privítali hlavne oni. Na zmenu prevádzkových hodín si naši čitatelia a návštevníci zvykli veľmi rýchlo aj vďaka dostupnej propagácii v mestskom rozhlasu a na internetovej stránke mesta. Každému návštevníkovi som rozdávala letáčky s novými prevádzkovými hodinami, aby mali nové prevádzkové hodiny poruke,“ hovorí knihovníčka Michaela Haringová.

Ukazuje sa, že zmena priniesla želaný účinok. V januári a februári knižnica ešte pracovala v „starom režime“ a za tieto dva mesiace zaevidovala 417 návštev. Od marca, Mesiaca knihy, sú v platnosti nové prevádzkové hodiny a počas týchto troch mesiacov (do mája) už knižnica zaznamenala 1164 návštev. Tomu zodpovedá aj počet výpožičiek knižnice – len v máji ich knihovníčka zaevidovala 2488. Knižnica zároveň privítala aj nových čitateľov.

Knižnica okrem základných výpožičných služieb poskytuje možnosť predlžovania výpožičnej lehoty dokumentov, ale aj poskytovanie faktografických a bibliografických informácií. Medzi špeciálne služby knižnice patrí rezervovanie požadovaných dokumentov, medziknižničné výpožičné služby, ktoré radi využívajú aj študenti, aby nemuseli cestovať do vzdialených knižníc, internetové služby, sprístupňovanie elektronických vzdelávacích programov a reprodukčné služby v čiernobielych tlačí (xeroxovanie). *„Čitatelia by určite privítali on-line katalóg, kde by si mohli pozrieť, aké knihy sa nachádzajú v našej knižnici. Takáto služba zatiaľ funguje len priamo v knižnici, prípadne po telefóne, ale dokážeme čitateľa informovať aj prostredníctvom e-mailu. Čitateľom by spríjemnilo pobyt v knižnici možnosť vypiť si čaj alebo kávu počas vyberania si z našej ponuky. Túto službu budeme môcť poskytovať pravdepodobne až v nových priestoroch knižnice,“* hovorí o možnostiach skvalitnenia služieb knihovníčka.

Svet detí už dlhšie opúšťajú klasickí rozprávkoví hrdinovia a prirodzená tvorivosť s fantáziou. V časoch rôznych technológií či on-line hier ich neraz zamestnávajú rôzni agresori vo všakových televíznych, hrových či hudobných podobách, tváriac sa pritom ako ich prirodzení súputníci. Ukázať deťom jednoduchšiu a im blízku podobu literatúry chce Michaela Haringová prostredníctvom viacerých podujatí: na 1. júla pri príležitosti medzinárodného dňa vtipov a humoru pripravila prezentáciu v čítaní vtipov, spojenú s premietaním krátkého filmu, pri príležitosti medzinárodného dňa mládeže 12. augusta zasa čítanie spojené s hrami a opekačkou. Čítanie a pozeranie komiksov s premietaním filmov pripravuje na 2. október a vianočne ladený bude umelecký workshop 1. decembra, ktorý chce zamerať na tvorbu vianočnej výzdoby, maľovanie a hry. Okrem toho pripravuje na jeseň ďalšie podujatia pre deti a dospelých, napríklad besedu so spisovateľom Otom Malým. Blížšie sa o nich dozvedia záujemcovia prostredníctvom vysielania mestské rozhlasu alebo internetovej stránky mesta.

Juraj Hladký

Indiánsky deň

Pokojný život indiánskeho kmeňa naruší nález železnej podkovy – dôkaz, že na indiánske územie vkročila bledá tvár. Statoční bojovníci sa vydajú na bojový chodník, aby zadržali nepriateľa. V krátkom boji ho skutočne premôžu.

Chcú ho potrestať podľa odvekých pravidiel svojho kmeňa, ale múdry náčelník ich presvedčí, že zlo vždy plodí ešte väčšie zlo. Zakopú teda vojnovú sekeru a rozhodnú sa žiť s bledými tvármi vo večnom mieri.

Tento scenár pripravil Zámocký jazdecký klub na Indiánsky deň, ktorý v rámci viacročnej spolupráce usporiadal pre deti z MŠ v Leopoldove. Akcia bola načasovaná na predvečer medzinárodného Dňa rodiny a deti sa jej zúčastnili v sprievode svojich rodičov, starých rodičov a súrodencov. Nápadité kostýmy, zhotovené rukami šikovných mamičiek, verné kópie indiánskych zbraní, naozajstný totem, to všetko zakomponované do krásneho prírodného prostredia maďunického areálu, ktorý je sídlom Zámockého jazdeckého klubu, vytvorili dokonalú ilúziu divokého západu. Deti sa do svojich úloh tak vžili, že zajatej bledej tvári nebolo príliš do spevu. Našťastie sa indiánski bojovníci držali dohodnutého scenára a všetko dobre dopadlo. Zmierenie pri vatre bieleho muža, opekanie všakovakých dobrôt, dostatok nápojov a country piesne navodili neopakovateľnú atmosféru a veru nikomu sa domov nechcelo. Deň však bol namáhavý hlavne pre malých indiánskych bojovníkov, a tak unavení, ale šťastní nastúpili do svojich oceľových tátošov a odobrali sa do svojich vigwamov.

Jana Potocká

Pripomenuli si 70 rokov od smrti letca

Sedemdesiat rokov od oslobodenia a výročie ukončenia druhej svetovej vojny si pripomínali v každom meste inak. V Leopoldove sa toto obdobie našej histórie spája aj s menom letca Jarolíma Gucmana. Pamätník, ktorý

pripomína jeho osobnosť, je na leopoldovskom námestí. Ešte skôr než sa skončila druhá svetová vojna, vyhasol jeho život ďaleko od jeho rodného kraja. Život a aktivity Jarolíma Gucmana pripomenul aj publicista Milan Piovarči vo svojej posmrtno vydanej knihe Najmladší pilot pluku, ktorá vyšla pred niekoľkými rokmi a je k dispozícii aj na mestskom úrade.

Okrúhle výročie úmrtia Jarolíma Gucmana si pri jeho pamätníku v deň výročia smrti letca pripomenula primátorka Terézia Kavuliaková a poslancov reprezentoval Juraj Hladký, ktorý počas spomienky okrem iného uviedol: „Pred 70 rokmi vstupovala sloboda do nášho mesta od Váhu, od Gucmanovej ulice. Možno aj symbolicky, pretože táto ulica je dnes nazvaná podľa nášho rodáka, najmladšieho letca pluku Jarolíma Gucmana. Ako letec československej armády zahynul v bojoch o Ostravu. Nedožil sa ani svojich 24 rokov a nikdy sa nevrátil do Mestečka k svojej rodine. Ani dnes nie sme imúnni v samotnej Európe, ba neďaleko našich hraníc voči zárodkom konfliktov, ktoré môžu predznamenať podobnú tragédiu ako bola tá, ktorej výročie si Európa a svet v tomto roku pripomína. Aj preto je dôležité spomenúť si na osud Jarolíma Gucmana, na osudy ďalších státisícov a miliónov ľudí, ktorých pohltila vojnová mašinéria. Lebo vojny a iné tragické udalosti my ľudia nevnímame ako globálne konflikty, ale vnímame ich cez tragiku a bolesť každého jedného osudu, každého jedného človeka, každej jednej rodiny.“

Symbolickou kyticou za všetkých obyvateľov mesta sa poklonil pri pamätníku letca aj Benjamín Masaryk z Bratislavy, mestecký rodák, organizátor povojnového kultúrneho života v Leopoldove, ktorý aj ako pracovník armády na konci 60. rokov minulého storočia bol pri rokovaniach o podobe pamätníka Jarolímovi Gucmanovi. Ten sa odhaloval na začiatku 70. rokov, v čase, keď Leopoldov získal svoj mestský štatút. Aj keď práve Benjamín Masaryk navrhoval, aby symbolom pamätníka bolo lietadlo, realita sa napokon vyvíjala inak. Namiesto lietadla bol takmer dvadsať rokov súčasťou pamätníka protilietadlový kanón. Ten bol v 90. rokoch vymenený za reliéf lietadlovej vrtule s pamätnou tabuľou a vyobrazením tváre Jarolíma Gucmana. Časom Gucmanova podobizeň z pamätníka zmizla a písmo na pamätnej doske sa stalo tiež menej čitateľným. Ako prisľúbila primátorka mesta Terézia Kavuliaková, pamätník tento rok prejde drobnými úpravami, ktorých súčasťou bude aj obnovenie nápisu.

Text a foto: maju

Najväčší obdiv špomedzi miláčikov získala Nela

V Spolkovej záhrade nášho mesta sa 24. apríla uskutočnila výstava Domáci miláčik. Už druhý rok som bola poceneá tým, že som takú dôležitú školskú akciu v spolupráci s mestom mohla moderovať práve ja. Človek

by sa zasmial. Veď čo je to moderovať? Čo môže byť taký veľký problém? Postaviť sa pred divákov a odrapkať pár narýchlo naučených viet? Nie, nie je to také ľahké. Ak mám pravdu povedať, tak hneď na začiatku som pocítila, čo tréma naozaj je. Hlava na hlave, všetky oči na mne.

Upokojila som sa až vtedy, keď nastúpili psovodi. Boli to príslušníci ZVJS. Snažili sa nám znázorniť, ako pred zákonom uteká páchatel. Ich psi boli perfektne vycvičení, svojich pánov počúvali na slovo, bez známok odporu. (Kiežby sme tak počúvali my pani učiteľky v škole). Nasledoval priamy zásah, ktorý predstavoval napadnutie unikajúceho páchatela. Medzi tým, ako muži zákona zatýkali utečenca, psi začali vyhľadávať omamné látky. Akcia dopadla úspešne. Všetci sme mali možnosť vidieť, akým spôsobom pracujú títo ľudia, ktorí majú za úlohu pomáhať a chrániť ľudskú civilizáciu.

Pokračovali sme promenádou, pri ktorej si ľudia mohli bližšie obzrieť našich súťažiacich a ich domácich miláčikov. Ja osobne som sa tejto disciplíny obávala asi najviac, pretože tam bolo predsa len viac zvieratiek a nikdy sme nemohli vedieť, či nepríde k nejakej nehode, aj keď tam bol prítomný zverolekár, ktorý by v prípade potreby okamžite zasiahol.

Okrem psíkov sme mohli vidieť africké slimáky v teráriu, holuby, zajace, škrečka, pieskomyly, morské prasiatka, korytnačky. Po krátkej prestávke sme prešli na tretiu disciplínu – rozhovory s majiteľmi. Naším cieľom bolo to, aby sme cieľenými otázkami zistili, ako dobre poznajú svojich zverencov. Bolo ich 34... Ich perfektnými odpoveďami všetkých zabavili.

Posledná disciplína bola dobrovoľná. Išlo o drezúru. Každý mal možnosť ukázať nám, čo so svojím zvieratkom dokáže. Výkony boli nádherné a každý dostal za odmenu cenu podľa druhu zvieratka. Prišiel čas hodnotenia. Všetci boli napätí a veľmi zvedaví. Na moje prekvapenie súťaž vyhral najmenší a najuštekanejší psík. Yorkshírsky teriér – Nela. Nadšenie Matúša Malovca, jeho majiteľa, bolo obrovské. Ale aj všetci ostatní vystavovatelia vystúpili na pódium so šťastným úsmevom, ktorý nám potvrdil to, že nemusíme robiť niečo obrovské na to, aby sme ostatných potešili a spestrili im piatkové popoludnie.

Všetky takéto skúsenosti nám do života dávajú mnoho poučení, bez ktorých by sme sa v iných situáciách nevedeli vynájsť. Myslím, že má zmysel pracovať s nami, novou generáciou, pretože starší nám môžu pomôcť prechádzať našu cestu, poskytnúť nám dôležité rady a objasniť to, čomu nerozumieme. My im za to na oplátku ukážeme, že to má zmysel...

Saskia Brešťanská

ZMENY PRE LEOPOLDOVSKÝCH CESTUJÚCICH

Železničná spoločnosť Slovensko denne vypraví vyše 1600 vlakov, z toho 250 diaľkových vlakov (rýchliky, vlaky Eurocity, InterCity, SuperCity, EuroNight). Od 14. júna začala platiť ďalšia zmena cestovného poriadku, ktorá sa dotkne aj cestujúcich z Leopoldova. V regionálnej doprave je upravený jazdný čas dvoch osobných vlakov v smere z a do Nitry. Osobný vlak 5120 pôjde z Nitry o štyri minúty neskôr (nový čas: Nitra 20.22 – Leopoldov 21.16), rýchlik 727 Zobor v smere z Leopoldova na Prievidzu bude mať v Zbehoch prípojný vlak s odchodom o 20.17. Skrátene času jazdy prvého z uvedených vlakov umožnilo nasadenie novej modernej poschodovej súpravy 861 získanej za eurofondy. Zmena vyvolala posun času druhého z uvedených vlakov. Zmena nastáva aj vo vnútroštátnych vlakoch. Rýchlik 614 Zemplín bude mať takýto jazdný čas: Humenné 21.46 h – Košice 23.50 h – Žilina 3.13 h – Leopoldov 5.13 h – Bratislava 6.11 h. V nočnej preprave ponúka štátny prepravca aj lacnejšie cestovné lístky.

(maju)

VANDALI SA MÔŽU MAŤ NA POZORE

Na bezpečnosť v meste doteraz dohliadalo šesť otočných aj statických kamier, ktoré boli situované v centrálnych častiach mesta a parku a záznamy týchto kamier boli dokonca použité aj pri objasňovaní trestnej činnosti. V minulosti sa mesto zapojilo do výzvy Ministerstva vnútra SR, ktoré pre samosprávy vyčlenilo financie na zabezpečenie kamerových systémov s účelom zvýšiť bezpečnosť v obciach a mestách. Minulý rok ministerstvo odsúhlasilo aj projekt mesta Leopoldov vo výške 29 tisíc eur, pričom mesto na jeho realizáciu vyčlenilo ďalších vyše 7 tisíc eur vrátane vypracovania štúdie s vytipovaním lokalít, kde by inštalované systémy mohli priniesť najviac úžitku.

Nových pätnásť kamier od konca mája už snímá pohyb vo vybraných lokalitách a online ich zobrazuje na mestskom úrade, kde sa ich záznam ďalej archivuje. Od kamier sa očakáva aj to, že zabránia nočným návštevám v areáli materskej školy, kde si lácki mládežníci neraz poškodili detské atrakcie, prípadne zabránia vandalskej činnosti v tzv. novom parku (na starom cintoríne) a ochráni ďalší mestský majetok. Nové kamery sú umiestnené pri kine, kde snímajú aj železničné priecestie, dve snímajú križovatku a priechod pre chodcov pri základnej škole, tri pri banke, potravinách a zadnej príjazdovej ceste do parku, tri na Hlohovskej ceste (jedna z nich snímá Starý cintorín), po dve kamery snímajú materskú školu a bývalú policajnú budovu, ktorá je už v majetku mesta, a štyri kamery monitorujú situáciu pri železničnej stanici a na súvisiacich priestranstvách. Monitorované priestory sú v zmysle zákona označené tabulkami s upozornením, že priestor je monitorovaný.

(jh)

POCHOD Z JALŠOVÉHO SA VY- DARIL

Po roku sa vybrali v piatok 8. mája leopoldovskí fanúšikovia peších výletov do prírody na tradičný pochod Jalšové – Leopoldov.

V tomto roku si 52 účastníkov pochvalovalo výborné počasie. Za zmienku stojí, že najmladší účastník tohtoročného pochodu mal len štyri roky. Počas výletu sa nikto nestratil a všetci účastníci prišli v očakávanom čase do reštaurácie Nový pranier, kde si účastníci po dlhom pochode pochutili na malom a typickom „vandráckom“ občerstvení – špekáčiku, klobáske s čerstvým chlebom a da ktorým isto vhod padla aj široká ponuka pív, ktoré mohli ochutnať v rámci leopoldovského pivného festivalu počas voľného piatka. Tohtoročný pochod bude účastníkom pripomínať príležitostný diplom, ktorý od vedenia mesta na pamiatku dostal každý účastník.

(jh)

DETI ZO ZUŠ SPRÍJEMNILI MAMÁM SVIATOK

Podľa niektorých zdrojov má pripomínanie si Dňa matiek už v gréckej kultúre, keď sa v máji konali rôzne slávnosti na počesť matky všetkých gréckych bohov. Novodobejšia tradícia pochádza z Anglicka, keď v 16. – 17. storočí, keď na štvrtú nedeľu počas veľkonočného pôstu sa mohlo služobníctvo odobrať na jeden deň zo služby na návštevu svojich rodičov. V USA za vyhlásením Dňa matiek za sviatočné dni zasa stojí konkrétny človek – Anna Maria Jarvisová. V roku 1923 vďaka dcére prezidenta T. G. Masaryka sa začal pripomínať aj vo vtedajšom Československu, avšak po spoločenských zmenách v rokoch 1945 a 1948 sa z kalendára vytratil a splynul so sviatkom MDŽ. Až po roku 1989 sa vrátil naspäť do kalendárov. V nedeľu 10. mája si tento sviatok v parku na Námestí sv. Ignáca pripomenuli v rámci príjemného podujatia aj leopoldovské mamy, ktorým sa najskôr prihovorela primátorka mesta T. Kavuliaková a vzápätí už dostali slovo deti z leopoldovskej pobočky Základnej umeleckej školy v Hlohovci, ktoré sa svojim maminám, ale aj babinám prihovoreli v zmesi svojich vystúpení. Aj keď pre technickú poruchu a výpadok elektrického prúdu sa program začal o pár minút neskôr, predsa len bol veľmi príjemným májovým pohladením líčok našich mám.

(jh)

KINO AJ DOMY ZOSTAÚ STÁŤ

Týchto dvoch opatrení sa obávali Leopoldovčania v súvislosti s plánovanou elektrifikáciou trate do Nitry. Obyvatelia mesta totiž znepokojilo, že jeden z variantov, ktorý predpokladal zvýšenie rýchlosti vlakov v zákrute pri Hlohovskej ceste a Jilemnického ulici na 80 km za hodinu a posunutie lôžka trate, predpokladal odstránenie dvoch rodinných domov a mestského kina, ale aj budovanie nadjazdov v meste. Obyvatelia Leopoldova spomedzi všetkých dotknutých obcí a miest najráznejšie dali vedieť, že ich rekonštrukcia trate a jej vplyv na kvalitu života v meste naozaj zaujíma. Ba na verejnom stretnutí prejavili v podstate aj spoločné nie niektorým navrhovaným opatreniam. Od konca apríla, zdá sa, môžeme o čosi spokojnejšie spávať – posudzovatelia z Ministerstva životného prostredia SR mestu a ostatným zainteresovaným zaslalo správu, ktorou aj vzhľadom na vznesené pripomienky odporúča realizovať tzv. modrý variant.

V súvislosti s naším mestom to znamená, že zvíťazil jednoduchší variant, ktorý výrazne menej zataží aj Leopoldovčanov. Ministerstvo odporúča riešiť výjazd zo železničnej stanice Leopoldov (a vjazd do nej) rýchlosťou 60 km/h, navrhovaný nadjazd pri kine nerealizovať a jestvujúce priecestie na Kukučínovej ulici upraviť na zabezpečovací systém III. kategórie. V správe sa uvádzajú aj ďalšie požiadavky dotknutých obcí a miest, teda aj tie, ktoré na ministerstvo zaslalo vedenie nášho mesta (čitateľov sme už o nich informovali). V súvislosti s rekonštrukciou ďalších priecestí v Leopoldove, ich úpravou na zabezpečovací systém III. kategórie a vybudovaním chodníkov na priecestiach a posunutím zastávky Leopoldov-zastávka bližšie k mestu sa v správe uvádza, že týmito požiadavkami sa bude možné zaoberať v ďalších fázach projektovej prípravy. V ďalšej fáze prípravy sa v správe okrem iného požaduje vyhotovenie hydrogeologickej štúdie na posúdenie vply-

vu stavby na vodný zdroj v katastri Leopoldova a zároveň rešpektovať podmienky na jeho zabezpečenie.

(jh)

SVETLÉ, TMAVÉ, KVASINKOVÉ, MEDOVÉ...

Druhý ročník leopoldovského pivného festivalu, ktorý zorganizovala reštaurácia Nový pranier v spolupráci s mestom, sa začal tento rok počas sviatočného piatka 8. mája a vyvrcholil v sobotu 9. mája. Sami účastníci sa však nevedeli zhodnúť v tom, ktorý deň bol vlastne vydarenejší. Na prehliadke sa o priazeň uchádzalo niekoľko pivovarov v ponuke štrnástich pív – Staropramen špeciál, Bakalár – medový špeciál 14-stupňový, medový špeciál ponúkla aj Černá hora, polotmavé 19-stupňové pivo Kláštorne reprezentovalo pivovar Janáček, ale ochutnať ste mohli napríklad aj belgické Leffe – čierne 15-stupňové pivo alebo 13-stupňové kvasinkové pivo Hoagarden. O príjemnú atmosféru festivalu sa v piatok pred Novým pranierom na námestí medzi obedom a polnocou starali tri country kapele a v sobotu hostí hudobne zabávali Leopoldovčan Miňo Košťál a obľúbení naexáci. Nový pranier chystá pre svojich priaznivcov 27. júna malú narodeninovú oslavu a ochutnávku pív by radi zorganizovali aj počas leopoldovských hodov.

(jh)

MÁTE CHUŤ OVPLYVNÍŤ ŽIVOT VO SVOJOM MESTE V BUDÚCNOSTI?

Ak áno, táto výzva je určená aj pre Vás. V súčasnosti mesto pripravuje nový Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý bude dôležitý pre budúceho rozhodovanie vedenia mesta. Program je spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov na území mesta. Prezentuje svoju predstavu o budúcnosti mesta a naj-

mä konkrétne činnosti a projekty a ich financovanie. Spracúva sa na sedem rokov s dlhodobým výhľadom na desať až štrnásť rokov. Program rozvoja nemá byť zbytočne rozsiahly a popisný zoznam nereálnych zámerov, na ktoré mesto nemá peniaze, ale skutočne strategický rozvojový dokument s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne v meste. „Niektoré náročné projekty sú rozbehnuté ešte z minulého z obdobia, napríklad výstavba nového úradu a perspektívne prebudovanie starého úradu na iný účel, ďalšie projekty chceme smerovať na zlepšenie kultúrnych, sociálnych a voľnočasových možností v meste. To sčasti umožní napríklad plánovaná rekonštrukcia budovy MTK alebo kina. Napriek tomu, že v nedávnej minulosti niektoré ďalšie potreby pomenoval podľa požiadaviek občanov komunitný plán, predsa len chceme osloviť spoluobčanov znovu, aby sami pomenovali, čo ich trápi a čo by chceli zo svojho pohľadu prioritne v našom meste riešiť. Preto sa obraciame na spoluobčanov s prosbou a výzvou, aby nám pomohli aj prostredníctvom dotazníka vytýpovať takéto oblasti, čím zároveň do určitej miery aj do budúcnosti zaviazu vedenie nášho mesta k tomu, aby prihliadalo na reálne, ale pritom realistické potreby občanov,“ vysvetľuje primátorka mesta.

Ak sa chcete zapojiť, môžete na vyjadrenie svojich návrhov použiť dotazník umiestnený v časopise (stačí ho vytrhnúť a vyplnený odovzdať do polovice júla na sekretariáte MsÚ) alebo na internetovej stránke mesta. Program rozvoja bude vyhodnotený, skoncipovaný a prerokovaný v zastupiteľstve podľa zákona pred koncom tohto roka.

(jh)

ZDRAVIE STROMOV NA CINTORÍNE POSÚDIA ODBORNÍCI

V týchto dňoch mesto na mestskom cintoríne realizuje minimalistické zásahy do spodných častí korún, ktoré zabraňujú bezpečnému pohybu občanov po chodníkoch či pri hroboch. Ide predovšetkým o skracovanie konárov líp alebo odstraňovanie metlín

briez, ktoré ich spustili priveľmi nízko.

Pred časom primátorka oslovila štátnu ochranu prírody a v júli by mala prísť posúdiť zdravotný stav jednotlivých stromov a potenciálne ohrozenie náhrobníkov pracovníčka Štátnej ochrany prírody SR, resp. Správy CHKO Malé Karpaty Ing. Hana Strašíťáková. Odborníčka na kondíciu a zdravotný stav stromov má určiť, ktoré stromy pre ich zdravotný stav a s tým súvisiace potenciálne ohrozenie pomníkov je vhodné vypíliť a ktoré iným spôsobom ošetriť. Samotné ošetrovanie sa bude uskutočňovať počas vegetačného pokoja, teda od októbra do marca. V zmysle zákona bude musieť mesto za prípadné vypílené stromy uskutočniť na mestskom cintoríne určenú náhradnú výsadbu, samozrejme, s preferenciou takých drevín, ktoré nebudú alergénne a nebudú výrazne zatažovať údržbu pomníkov a verejných plôch cintorína. „Postupovať môžeme len podľa zákona. Občania sa sťažujú na ihličnany, ktoré vylučujú živicu a zbavujú sa starého ihličia, ale aj na listnáče, ktoré produkujú veľa pelu či iného odpadu. Budeme sa preto radiť s odborníkmi, ktoré dreviny by bolo vhodné na cintorín za prípadne vyrúbané stromy vysadiť, aby priveľmi nekomplikovali život alergikom a zároveň aby nespôsobovali veľa odpadu napríklad počas kvitnutia,“ poznamenala Ing. Silvia Grossová z mestského úradu.

(jh)

VČERA,

DNES A ZAJTRA (7)

Májové reminiscencie

Ako stredoškólák som sa z napriek 450 km vzdialenej školy často vracal na víkendy domov. Bola to veľká štrapácia, ale návraty, zvyčajne neskoro v noci alebo skoro ráno, mali neopísateľné čaro. Najmä tie jarné voňali. Voňali prebúdžajúcou sa prírodou a vtáčí spev na svitaní oznamoval, že je všetko tak, ako má byť. Tieto zážitky boli akousi korunou rituálu návratov po vyčerpávajúcej ceste a patria k najkrajším spomienkam z detstva. Stará známa ulica, ktorá dlho nespevnená a rozkopaná poskytovala jej malým obyvateľom bizarné možnosti takmer celodenného trávenia času v kruhu rovesníkov... Príliš pejoratívny výraz „vychovala ho ulica“ by som poopravil na „ulica pomáhala vychovávať“ a patrila a patrí k dôležitému mielu každého detstva. V ranom veku predstavuje spoločenstvo, ktoré každého, či chce, alebo nechce, výrazne formuje. Aj keď v každej epoche inak.

Po čase ma dianie za bránou domu opäť prinútilo vyliezť z ulity a pridať sa k nevelkému kolektívu, ktorý potreboval pomoc. Znovu ma volala ulica – pomáhal som stavať máj. Netreba vysvetľovať, že táto tradícia siaha do dávnej minulosti a symbolika, ktorú predstavuje, nebola vždy rovnaká a postupne menila a mení svoj význam a charakter. Spočiatku predstavovala príchod plodného obdobia na konci nadvlády zimy, vyjadrovala želanie a nádej sedliakov na dobrú úrodu. Neskôr sa stavanie májov preorientovalo na mesiac lásky v pravom slova zmysle. Mládenci zvyčajne v predvečer prvého mája stavali máje pred príbýtkami dievčat súcich na vydaj. Tým, ktoré na to ešte nemali vek alebo vážnu známosť, postavili spoločný máj v strede dediny a touto spoločenskou udalosťou dali podnet na oslavy a veselice počas jedného z najkrajších mesiacov v roku. Najmä v slovenských dedinách, kde folklór v žilách obyvateľov, našťastie, ešte pulzuje, majú tieto prejavy slávnostnejší a pestrejší ráz.

V Leopoldove sme trochu skromnejší, ale napriek tomu je táto tradícia roky zakotvená v kalendári mestských podujatí. Vlni sa náš „májový mechanizmus“ vyčíňaním vetra polámal, ale náhoda bola, chvalabohu, na našej strane – nikto neutrpel zranenie. Mohla ho však utrpieť tradícia – ak by nás to od ďalšieho stavania májov odradilo. Nestalo sa to. Je pravda, že sofistikovanejšie mechanizmy, žeriavy a plošiny, málo korešpondujú s pôvodným obrazom mládenčov odhodlaných poradiť si len chlpskou silou a naoko tak skrytú jemnú dušu milujúceho junáka, lenže... V našich končinách nie je jednoduché ani zísť do hory, vyťať strom a postaviť ho vyvolenej do dvora.

Treba si pomôcť presunom odinakaľ. V našom prípade bolo treba šesťkilometrový presun 26-metrového smrekového krásavca z hlohovského Soroša riešiť až na Kaliňákovom ministerstve. Ale podarilo sa. Veru, ani junákom sa veľmi nechcelo vymeniť priestor pred počítačovými monitormi za uličnú atmosféru a museli ich nahradiť či doplniť síce zamilovaní, ale šediví „mládenci“. Máj sa stal.

A bolo vôbec pre koho stavať? Našťastie, áno. Verím, že mamičky a oteckovia si neprišli pozrieť iba svoje ratolesti, ktoré každoročne vystupujú v príjemnom škôlkarskom či prvostupňarskom programe. Detičky nám zaspievali, ukázali, čo ich pani učiteľky v materskej škôlke pod vedením pani Zuzany Luhovej naučili, a dozdobili máj, pred vztýčením tradične zaparkovaný na smetnej nádobe. A potom už iba stačilo napnúť svaly a po úspešnom snažení si vyslúžiť potlesk májového zhromaždenia. Priznám sa, že sme si to vyskúšali dopredu, nanečisto, pretože pre niektorých to bola nová skúsenosť a nemohli sme si dovoliť verejný trapas. Navyše, nechceli sme na stavenie mája, ktoré v minulosti zvládali mládenci len pomocou svojich rúk, používať vysokozdvížnú plošinu alebo žeriav, pretože tým by symbolika tohto aktu stratila pôvodný zmysel.

Pri neďalekom pamätníku Jarolíma Gučmana prebiehala o niekoľko minút skôr iná slávnosť s oveľa väčším významom oveľa skromnejšie. Zúčastnili sa na nej iba traja ľudia. Pietny akt pri príležitosti 70. výročia konca druhej svetovej vojny mal v Leopoldove rovnakú podobu, akú asi aj vo viacerých mestách a obciach – ľudia zabúdajú. Niekedy je to dobre, ale inokedy to môže spôsobiť obrovské škody. Nebyť napríklad 8. mája 1945, nemuselo byť samozrejmosťou ani to naše stavenie mája. Hoci – aj na túto tradíciu sa pomaly zabúda a časťo priláka iba takpovediac zainteresovaných.

Dnes som bol zase na ulici. Je oveľa upravenejšia a krajšia, stretol som tam aj zopár ľudí, ktorí boli pri vztýčovaní mája ochotní ťahať za spoločné lano, bolo ich však oveľa menej ako kedysi...

Vojtech Moravčík

Divadlá i kabaret v Leopoldove si pripomínajú sedemdesiatku (2. časť)

V našom seriáli pokračujeme v mapovaní spomienok organizátora povojnového kultúrneho života v Leopoldove Benjamína Masaryka. Dnes sa bližšie pristavíme pri aktivitách ochotníckeho divadla. Vzniklo tesne pred koncom druhej svetovej vojny, keď sa výraznejšie začali formovať umelecké aktivity vtedajších mladých tvorivých Mestečanov. Dovtedy sa najčastejšie pri rôznych slávnostiach a akadémiách uvádzali rôzne krátke divadelné vystúpenia či skeče. Po druhej svetovej vojne sa začalo s ochotníčením naplno. S úsmevom na tvári si dnes na toto obdobie spomína Benjamín Masaryk takto:

„Organizátorom spomínaných akadémií bolo Združenie katolíckej mládeže a uskutočňovali sa v sále hostinca Michala Kleimanna, v dnešnej reštaurácii Nový pranie. Po skončení vojny sa postupne zrušilo Združenie katolíckej mládeže, existoval Orol, Sokol a RTJ – Robotnícka telocvičná jednota. Výraznejšie sa všetko začalo aktivizovať v prvej polovici roka 1945,“ spomína Benjamín Masaryk. Nadviazali na činnosť ochotníkov z prvej republiky. V Národnom dome bolo za čias Sokola mnoho rôznych aktivít, medzi inými aj tie divadelné. „Hrali tam Emil Paulovič, Ivan Pach, Emil Kornokovič, zo Sereďe chodil neskôr známy spisovateľ Vojtech Mihálik. Zo žien tam boli Jozefína Javorská, Margita Havlíková a Emília Ludvíková. Boli to vynikajúci diva-

delní ochotníci s veľkým talentom. Pamätám si, že hrali od Barča-Ivana hru Dvaja, boli s ňou aj na divadelnej súťaži. Emil Paulovič v nej hral s Margitou Havlíkovou. Boli vynikajúca dvojica a dostali ocenenia aj ako herci. Emil Paulovič väčšinou robil výpravu, no občas si aj zahral. Na všetkých týchto hercov sme my potom nadviazali,“ hovorí Benjamín Masaryk. „V ponímaní našich aktivít sa prelínalo ochotnícke a bábkové divadlo s kabaretom. Začalo sa to v škole, keď sme hrali Soľ nad zlato. Tam sme sa všetci spoznali. Potom, keď sme mali 17 – 18 rokov, chceli sme robiť už niečo sami. Bolo to pre mladých ľudí veľmi podnetné obdobie. V lete sme sa venovali športu, ale nacvičovali sme aj ochotnícke, my sme tomu hovorili veľké divadlo. Členmi spomínaného ochotníckeho divadla boli aj ľudia, ktorí sa motali okolo nás, teda okolo mňa a Mariána Piovarčího,“ spomína si.

Divadlo spočiatku fungovalo pod združením katolíckej mládeže, osvetovou radou, československým zväzom mládeže, ale aj pod hlavičkou Matice slovenskej. „Menilo sa to so zmenou politickej situácie. No aj keď sa nám niekde nepáčilo, prešli sme zas inde a naopak. Napríklad sme boli pod zväzom mládeže, ale keď sme niečo potrebovali zakúpiť, napríklad niečo k výprave predstavenia, nedávali nám žiadne peniaze. Hnevalo nás to. V tom čase, keď sa to aj po-

DIVADELNÝ OCHOTNÍCKY KRÚŽOK „SLOVAN“
pri miestnom odbore Matice slovenskej

V LEOPOLDOVE

Číslo: 63/EM-49.

Leopoldov, 21. decembra 1949.

Vec: Požiadanie o predloženie
policiajnej záverečnej hodiny.
Prílohy: 3

liticky lámalo, sme založili miestny odbor Matice slovenskej. Jeho súčasťou bol aj divadelný ochotnícky súbor Slovan. Neskôr sme prešli pod Čs. zväz mládeže a keďže sme chceli hrať v Národnom dome, prešli sme pod železničarske odbory, ktorým patril aj spomínaný Národný dom. Oveľa ľahšie však bolo nacvičovať kabarety, lebo tam nás bolo oveľa menej. Ťažké bolo pri ochotníckom súbore stretávať sa na skúškach, keď každý študoval niekde inde.“ Administratívu ochotníckeho spolku môžeme sledovať napríklad aj podľa dodnes zachovaných dokumentov z novembra 1948. Vtedy Miestna osvetová rada Leopoldov pod vedením Rudolfa Zelenaja a tajomníka Benjamína Masaryka žiadala Miestny národný výbor v Červeníku o odohratie štyroch predstavení hry Elzeára Jakubíka Nevesta zo žalára v priestoroch potravného družstva. Výťažok z predstavenia (vstupné bolo 20 korún) sa zaviazali venovať v prospech osvetovej rady. Podobné povolenia sa museli zasielať napríklad aj okresnému úradu ale aj Ústrediu slovenských ochotníckych divadiel v Martine. V januári 1949 bolo v spomínanom hostinci U Kleimanna zakladajúce valné zhromaždenie divadelného ochotníckeho krúžku. Za predsedu zvolili Miloslava Štefunka, za podpredsedu Pavla Zavadila, druhú podpredsedníčku Paulínu Šurinovú, tajomníka Benjamína Masaryka a pokladníka Albína Piovarčiho. Režisérom krúžku sa stal Rudolf Štepanovič, hospodárom Marián Piovarčí (ďalšími zakladajúcimi členmi boli Milan Juríček, Ester Holásková, Helena Ottingerová, Adam Valér, Adéla Holásková, Lýdia Pilná, Viliam Srdoš, Pavol Zavadiľ, Milan Rojkovič, Rudolf Vrabec, Ladislav Knapík, Rudolf Zelenaj a Tibor Bayer). O týždeň sa stali aj členmi Ústredia slovenských ochotníckych divadiel v Martine a ročne platili členský poplatok 100 Kčs. V apríli 1950 mali leopoldovskí ochotníci vystúpiť na I. krajskej súťaži divadelných ochotníckych súborov režisérskeho kurzu v Nitre. Podľa bulletinu to malo byť v piatok

DOK „Slovan“ pri MOMS v Leopoldove

Chcete sa stať divadelnými ochotníkmi?
Chcete pracovať pre divadlo a venovať sa mu?
Chcete rozšíriť rodinu divadelných ochotníkov v Leopoldove?

Divadelný ochotnícky krúžok „Slovan“ pri Miestnom odbore Matice slovenskej pozýva všetkých starých i mladých, ktorým záleží na tom, aby v Leopoldove divadelníctvo vzrastalo a mohutnelo, všetkých tých, ktorí sa chcú divadlu učiť a všetkých, ktorí budú pre divadlo ochotne pracovať, aby vstúpili do divadelného krúžku a aby svojou prácou prispeli k zvýšeniu úrovne divadelných predstavení.

Divadelný krúžok je krúžok záujmový, ktorý pracuje a riadi sa podľa smerníc

Matice slovenskej,

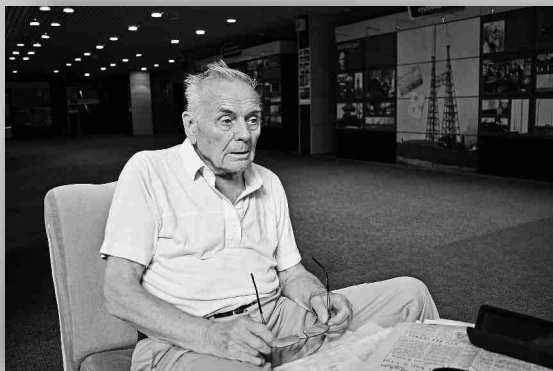
ktorá je dnes najvyššou kultúrnou ustanovizňou na Slovensku.

Preto záujemci neváhajte, lebo divadlo čaká na

Vás,
Vašu ohotu,
Vašu prácu a
Vaše schopnosti.

Záujemci nech sa hlásia u členov DOK Slovan.

21. apríla 1950 v rámci tzv. *hereckých závodov* v Krajovom divadle. Naštudovali hru Volá vás Tajmýr od K. Isajeva a A. Galiča pod režijným vedením Miloslava Štefunka. No pre chorobu sa napokon na súťaži nezúčastnili. Veľmi silná bola napríklad sezóna 1949/1950, keď divadelný ochotnícky súbor vydal aj svoj strojopisne písaný programový bulletin. Ich podporovateľmi boli vtedy aj miestne, už znárodnené prevádzky – napríklad Slovenské mäsové závody, predajňa Leopoldov, pod vedením Inocencia Kleimanna, ale napríklad aj výdajňa Uhoľných skladov čs. baní pod vedením Ferdinanda Hamadu. Napríklad len v spomínanej sezóne divadelný ochotnícky krúžok pripravil šesť inscenácií na scéne Národného domu pri železničnej stanici. Dve predstavenia zahrli v Červeníku. Ich prvou hrou bola inscenácia Keď služobníctvo stávkuje pod vedením režiséra Františka Szaba. Predstavili sa napríklad aj drámou Júliusa Barča–Ivana Dvaja pod vedením dvojice Szabo – Štefunko, potom fraškou Jarka Elena Penzión u Bielej panej pod vede-

ním Viliama Osvalda, ale aj Gogolovou Ženbou pod vedením Miloša Sedmáka, hrou Lašeka-Blažaja Osud sirotky pod režijným vedením Irmu Dančovej. S ňou našťudovali aj Kukučínovu inscenáciu Bacúchovie dvor. Výtvarníkom väčšiny predstavení bol Miloslav Štefunko a inšpicientom Benjamín Masaryk, ktorý bol zároveň aj tajomníkom ochotníckeho krúžku. V inscenáciách sa predstavovali zväčša mladí nádejní adepti ochotníctva. Niektorí vydržali jednu sezónu, iní dlhšie. Nejedného záujemcu prišiel aj vďaka pravidelným náborom. Naštudované diela predstavovali aj v širšom regióne a našli si svojich priaznivcov aj tam – napríklad v Maduniciach bol ich fanúšikom miestny pán farár, ktorý im aj poskytoval priestor.

Zaujímavú myšlienku v bulletine v spomínanej sezóne napísal hosťujúci režisér Gustáv Erdinger. Pripomína, že ochotnícke divadelníctvo má v Leopoldove tridsaťročnú tradíciu, no na rozdiel od malých zapadnutých dedínok sa tu netešia bohatej účasti návštevníkov. Tento nezujem o kultúru v Leopoldove nazval v našom meste mlkvosťou či nekultúrnou ospalosťou. „Mali sme dojem, že pri serióznej hre, umelecky hodnotnej Ženbe nebolo toľko záujmu o uznanie ako u hosťujúcich ochotníkov, kde celá obec prídje s nastrojeným úsmevom tliekať bezobsažnej komike oblúbených neznámych favoritov prichádzajúcich k nám len preto, že oni majú v našom obecnstve

dobrý kurz a výdatne sa to opláca,“ nešetril kritikou na Leopoldovčanov, ale aj na hosťujúcich umelcov Gustáv Erdinger. V bulletine pripomenul, že úlohou divadelného krúžku je aj domáce obecnstvo prevychovať. „Gustáv Erdinger bol Moravák, bol funkcionár v Sokole. Za slovenského štátu musel odísť do Protektorátu. Po vojne sa do Leopoldova vrátil. Mali sme ho veľmi radi. V roku 1950 nacvičil Revízora. Keď som mal maturovať,

ponúkol mi postavu Chlestakova. Prehovárať som ho, aby tam obsadil Miloslava Štefunku. Keďže si Erdinger na mne zakladal, zahral som si tam takú menšiu úlohu Luka Lukiča Chlopova, dozorného inšpektora,“ s úsmevom hovorí Benjamín Masaryk.

„Bolo veľmi dobré, že otec Ivana Pacha bol notár, takže nám vždy pomohol vybaviť všetky povolenia, platby a odvody. A zasa bolo celkom dobré, že nás metodicky viedlo ústredie v Martine, vďaka tomu sme si chodili požičiavať kostýmy práve do Martina, mali sme možnosť požičiavať si rôzne dramatické texty, aj keď s mnohými hrami prichádzali sami režiséri. Väčšinou sa teda hrala klasika – slovenská alebo svetová, občas nejaká hra dobového autora. Veľmi nás potešilo, keď sme potom po vzniku ochotníckeho krúžku Slovan prešli do Národného domu, neskôr Uzlového klubu železničiarov. Predsedom leopoldovskej Matice bol totiž vtedajší prednosta stanice pán Heentz, ktorý nám veľmi fandil.“

Aktivity ochotníckeho divadla sa postupne oslabovali odchodom členov najmä do škôl či vstupom do manželstva. Povojnová generácia ochotníckeho divadla v Leopoldove sa tak skončila v druhej polovici päťdesiatych rokov. Podobne aj Benjamín Masaryk sa prestal venovať ochotníčeniu v čase, keď sa oženil a natrvalo usadil v Bratislave. (nabudúce Leopoldovské kabarety)

Martin Jurčo, foto autor a archív B.M.

Drezúrne preteký Maďunice 2015

Jubilejný X. ročník drezúrnych pretekov, ktoré usporiadal Zámocký jazdecký klub 31. mája v areáli PVOD Maďunice, naznačil, že drezúra vystupuje z tieňa skokových pretekov a začína sa tešiť čoraz väčšej pozornosti diváckej verejnosti. Drezúrne preteký sa darí organizovať vďaka podpore a pomoci širšieho okolia a určite nie je nezaujímavé, že zo štyroch súťaží dve sa uskutočnili vďaka podpore mesta Leopoldov. V prvej súťaži, drezúrnej úloha Z4, jazdenej ako Cena primátora mesta Hlohovec, zvíťazila Martina Cagáňová na koni Carmen z JK Mitani Prievdza, ako druhá sa umiestnila Barbara

Petláková na koni April z STU Bratislava a tretia skončila Zdenka Novotná s koňom Dantof z Fotosvetu Skýcov. Trofeje a vecné ceny odovzdal najlepším jazdkyniam tejto súťaže Ing. Miroslav Kollár, primátor mesta Hlohovec.

Nad druhou súťažou – drezúrnou úlohou L1 prevzala záštitu SNS a bola jazdená ako Cena Slovenskej národnej strany. Prvé miesto v tejto súťaži si vybojoval Richard Potocký – Tiara z usporiadajúceho oddielu, druhá skončila Zdenka Novotná s koňom Dantof z Fotosvetu Skýcov, tretia sa umiestnila Radka Kyselovičová – Waltzing Matilda z Fotosvetu V+V. Pohár a vecnú cenu odovzdal Richardovi Potockému osobne podpredseda SNS Ing. Vladimír Chovan, ďalšie dekorácie boli v réžii JUDr. Magdalény Kuciaňovej, predsedníčky krajskej rady SNS Trnava.

Po prestávke odštartovala tretia súťaž, drezúrna úloha L4, Cena primátorky mesta Leopoldov. Jej víťazkou sa stala Radka Kyselovičová – La Vienna z Fotosvetu V+V. Ako druhá sa umiestnila jej oddielová kolegyňa Žofia Pavlenová na koni La Ten a tretie miesto patrilo Denise Macháčkovej, štartujúcej za SPK Trnava. Víťazným jazdkyniam odovzdala poháre a vecné ceny Mgr. Terézia Kavuliaková, primátorka mesta Leopoldov. Podporou a osobnou účasťou na podujatí naviazala na tradíciu z minulých rokov a zreteľne definovala svoj vzťah k týmto pretekom.

Záverečná štvrtá súťaž drezúrnych pretekov bola jazdená ako Cena Pizzerie Armando Leopoldov. Najlepšie sa podarilo predviesť drezúrnú úlohu S2 domácemu Richardovi Potockému na koni Tiara, druhá skončila Radka Kyselovičová – La Vienna z Fotosvetu V+V, tretia sa umiestnila Žofia Pavlenová na koni La Ten taktiež z Fotosvetu V+V. Z rodinných dôvodov sa na pretekoch nemohol zúčastniť sponzor tejto súťaže p. Marián Chudý a tak ho ochotne na dekorácií zastúpil Palo Drapák a odovzdal víťazom poháre a vecné ceny.

Starostka obce Maďunice Mgr. Alena Jelušová ako poslankyňa TTSK venovala cenu pre najlepšieho jazdca z Trnavskej jazdeckej oblasti. Na radosť všetkých prítomných sa ním stal Richard Potocký zo Zámockého jazdeckého klubu.

Vojtech Potocký, ZJK

Na ťahu je šachový veľmajster z Bratislavy

Bratislavská šachová akadémia vytvorila videozáznam rozhovoru s Igorom Štohlom (* 27. 9. 1964) podľa našich otázok a zverejnila ho na svojej webovej stránke. Na záver poslali aj pozdrav do Leopoldova. V tomto roku bol členom štvorčlenného tímu seniorov, ktorý získal titul majstrov sveta v Drážďanoch. Skrátený prepis z tohto asi tridsaťminútového interview predkladáme našim čitateľom:

* Kto vás naučil hrať šach a koľko ste vtedy mali rokov?

Asi ako desaťročného ma mama naučila hrať kráľovskú hru, lebo otec ju nevedel.

* Čím vás priťahuje kráľovská hra?

Šachová hra sa pre mňa nestala len zábavou,

ale aj živobytím, lebo som sa stal profesionálnym šachistom. Takže z tohto pohľadu sa pre mňa stala ešte dôležitejšou a neplánujem na tom nič meniť.

* Aké svoje úspechy v nej považujete za svoje najdôležitejšie?

V r. 1982 som bol druhý na juniorských majstrovstvách sveta a o rok nato mi udelili titul medzinárodného majstra; v roku 1992 som sa stal veľmajstrom. Vyhrál som viacero turnajov; najvýznamnejší bol v Dortmunde r. 1991. Rok predtým som postúpil na Medzipásmový turnaj v Manile (Filipíny), kde som skončil na 24. mieste zo 64 účastníkov. V roku 1984 som sa stal majstrom Slovenska. Zúčastnil som sa tiež na niekoľkých ročníkoch Medzinárodného šachového festivalu Trnava v kráľovskom meste Trnava a nevynechal som ani minuloročné seniorské majstrovstvá Európy družstiev. Bol som kapitánom ženského tímu na Šachovej olympiáde v Nórsku začiatkom augusta r. 2014.

* Naučili ste hrať šach aj niekoho zo svojich rodinných príslušníkov alebo hrávate s nimi doma rodinné šachové turnaje?

Základy šachovej hry som naučil hrať svojho otca, manželku a aj moje dve malé dcéry, ale ich záujem o túto logickú hru sa tým aj skončil. Pravdepodobne si už ani nepamätajú to málo, čo sa zo šachu naučili. Takže som doma sám šachista, a preto neorganizujem žiadne domáce šachové turnaje.

* Hrali ste niekedy šach aj korešpondenčne alebo ste riešili šachové problémy z novín a časopisov?

Kedysi dávno som hral šach aj korešpondenčne ešte pomocou korešpondenčných lístkov a získal som v ňom 4. výkonnostnú triedu, ale inklinoval som viac k praktickému šachu. Z kompozičného šachu ma najviac priťahovali šachové štúdie, ktoré sú blízke šachovým koncovkám. Problémy typu "mat druhým ťahom" a podobne ma nezaťažovali.

* Aký je váš názor na zavádzanie šachu do škôl ako nepovinného predmetu?

Takýmto spôsobom môžeme v školách objaviť talentované deti, z ktorých neskôr môžu vyrásť noví šachoví majstri. Okrem detí potrebujeme mať na výučbu šachu aj dostatok kvalifikovaných trénerov.

* Považujete šachové rubriky v lokálnej a regionálnej tlači vhodné na popularizáciu kráľovskej hry medzi obyvateľstvom?

Nedokážem to objektívne posúdiť, ale v súčasnosti považujem internet za ideálne prostredie pre popularizáciu šachu, lebo s počítačmi a šachovými programami dokážu už

pracovať aj malé deti.

* Prezradte našim čitateľom, akým spôsobom trénujete?

Dá sa povedať, že takmer denne sa venujem šachu. Mám svoju šachovú knižnicu, sledujem aktuálne dianie vo svete šachu, prehrávam si a hodnotím šachové partie popredných svetových hráčov. Nemám "sparingpartnera" a trénujem ako samouk.

* Aká je vaša šachová publikačná činnosť v odborných časopisoch, prostredníctvom kníh a pod.?

Už viacero rokov pracujem pre firmu ChessBase, kde som bol spoluautorom elektronickej publikácie o Emanuelovi Laskerovi (1868 - 1941), ktorý sedel na "šachovom tróne" majstra sveta dlhých 27 rokov (1894 - 1921). Tiež som napísal turnajovú knihu z medzipásmového turnaja v Manile na Filipínach v r. 1990, dvojdielny životopis exmajstra sveta Garriho Kasparova a viacero článkov pre šachové časopisy. Začal som tiež písať knihu o dvoch medzinárodných šachových turnajoch v Piešťanoch r. 1912 a 1922, ale nakoniec som ju z rôznych príčin nedokončil.

* Minulý rok ste oslávili polstoročnicu. Čo by ste ešte chceli v šachovej hre dosiahnuť?

Nepredpokladám, že by moja šachová výkonnosť mohla ešte stúpať smerom nahor, ale minulý rok som hral v družstve seniorov a tiež som pomáhal ženám ako ich kapitán na šachovej olympiáde.

So šachovým veľmajstrom Igorom Štohlom sa rozprával Michal Vrba z Bratislavskej šachovej akadémie.

(GK)

Šachová partia pre zábavu i poučenie:

Biely: **Alexander Aljechin**

Čierny: **Karel Treybal**

Karlove Vary 1. 5. 1923

1.d4 d5 2.c4 e6 3.f3 c6 4.e3 f5 (Výstavba kamenného múra v Holandskej obrane s medzinárodným označením A85 je charakteristická pešiakovým refazcom: c6-d5-e6-f5, ktoré čiernemu umožňuje veľmi silné pešiakové postavenie v strede šachovnice a kontrolu poľa e4. Nevýhodou sú slabé čierne polia čierneho a uzatvorený jeho bielopoľný strelec. Stonewall, ako sa anglicky nazýva celý systém, môže vzniknúť aj po ťahoch: 1.d4 f5 2.g3 Jf6 3.Sg2 e6 4. Jf3 Se7 5.0-0 0-0 7.c4 d5 8.b3 c6 9.Dc2 atď.) **5.Jc3 Jf6 6.Je5 Jbd7 7.f4 J:e5 8.f:e5 Je4 9.J:e4 f:e4 10.Sd2 Dg5 11.De2 Se7 12.0-0-0 Vf8** (V knihe o K. Treybalovi vydanej r. 1946 Ladislav Prokeš neodporúča vykonať malú rošádu pre čierneho, ale vo variante: 12. - 0-0 13.g4 Sd7 14.Sg2 c5 15.h4 Dh6 16.Kb1 Vac8 17.Vc1 b6 18.g5 Dg6 19.c:d5? e:d5 20.Vhf1 c:d4 21.V:f8 S:f8 22.h5 V:c1 23.S:c1 D:g5 24.e:d4 Dg4 by si nemohol čierny sťažovať, ale po: 19.Sh3! d:c4 20.d5 b5 21.Sg4 De8 22.d6 Sd8 23.Vhf1 a5 24.V:f8+ D:f8 25.Dg2 De8 26.D:e4 Sc6 27.Df4 má výhodu zase biely.) **13.g4 Sd7 14.Kb1 0-0-0 15.Sg2 h5 16.h3 h:g4 17.h:g4 Vh8 18.V:h8 V:h8 19.Se1 Kb8 20.Sg3 Ka8 21.Vc1 Dg6 22.c5 De8 23.b4 b5 24.c:b6?** (Tento ťah L. Prokeš považuje za chybu a odporúča: 24.a4 a6 25.Kb2 Kb7 26.Va1 atď., ale po 24.Vf1 sa dala udržať remízová pozícia, čo sa asi nepáčilo Aljechinovi, ktorý iste hral na výhru.) **24. - Dd8 25.Da6** (Nepomôže: 25.b:a7 S:b4 26.Se1 Sa3 27.Vc3 Db6+ 28.Vb3 D:a7 29.Dd2 Vb8 30.Da5 D:a5 31.S:a5 Se7 32.V:b8+ K:b8 33.Kc2 c5 34.Sb6 c4 35.Sc5 S:c5 36.d:c5 Sa4+ 37.Kc3 g5 s výhodou čierneho.) **25. - D:b6! 26.D:b6 a:b6 27.a3 Kb7 28.Kb2?** (Tu odporúča L. Prokeš pokračovanie: 28.Vf1! Vf8 29.V:f8 S:f8 30.Sf1 c5 31.- Se1 c:d4 32.e:d4 a má pravdu, lebo po: 32. - Se7 33.Sd2 Sh4 34.Se3 Sa4 35.Kc1 Kc6 36.g5

Se1 37.Sa6 Kd7 38.Se2 Sb3 39.g6 Sc3 40.Sb5+ Ke7 41.Sg5+ je pozícia remízová.) **28. - Sg5 29.Ve1** (Aj vo variante: 29.Sf2 c5 30.b:c5 b:c5 31.d:c5 Sb5 32.Kc3 Kc6 33.Sg1 Se2 34.Sf1 S:g4 35.a4 K:c5 má výhodu čierny) **29. - c5 30.b:c5 b:c5 31.d:c5 Sb5 32.Kc3 Kc6 33.Sf4 S:f4 34.e:f4 K:c5 35.S:e4 Vh3+ 36.Kd2 d:e4 37.V:e4 Vf3 38.f5 e:f5 39.g:f5 V:f5 40.e6 Kd6 41.e7 Ve5 42.Vg4 g5 43.a4 Sd7 44.Vb4 K:e7 a biely sa vzdal.**

Karel Treybal (2. 2. 1885 - 2. 10. 1941) bol popredným československým šachistom. Šach ho naučil hrať jeho starší brat. Titul šachového majstra dosiahol v r. 1923. V tom istom roku porazil významných šachistov sveta: Aljechina, Bernsteina, Nimcoviča, Spielmanna, Thomasa a Chajesa; remizoval s Rétim, Tartakoverom, Taraschom a Rubinsteinom. Reprezentoval Československo na šachových olympiádach v Haagu (1928), Hamburgu (1930), Folkestone (1933) a Varšave (1935). Bol nadšeným propagátorom šachu prostredníctvom silmultánných partií. Skladaním šachových problémov sa nezaoberal. Pri šachovej partii sa prejavujú aj psychické vlastnosti človeka. Karel musel mať dobrosrdečnú povahu, lebo rád prijal ponuku remízy aj od šachistu slabšieho od neho. V civilnom živote bol právnikom. Titul doktora práv mu bol udelený r. 1921. V r. 1930 bol vymenovaný za prednostu Okresného súdu vo Velvaroch. V budove súdu bol 30. mája 1941 zatknutý nemeckým gestapom a väznený v Prahe, Kladne a Terezíne. Vojenský stanný súd v Prahe ho odsúdil na trest smrti 2. októbra 1941 (vraj kvôli ilegálnemu držaniu strelnej zbrane) a toho istého dňa bol aj popravený. Jeho telo nemeckí fašisti rodine nikdy nevydali možno aj preto, aby sa nedali zistiť ich mučiacie praktiky pri jeho vypočúvaní. V 1. svetovej vojne bol záložným poručíkom 30. Pešieho pluku v Haliči. V r. 1915 prebehol do ruského zajatia a krátko na to sa stal československým legionárom. Okrem šachu bola vrcholom jeho záujmu rodina a občianske povolanie. Jeho príbuzní udržiavajú rodinný šachový odkaz, lebo v každej ďalšej generácii sa narodil minimálne jeden aktívny šachista. Tohto roku 2. februára uplynulo 130 rokov od jeho narodenia. Na turnaji v Karlových Varoch, odkiaľ je naša partia, sa nakoniec delil o 6. až 7. miesto (spolu s Nimcovičom), čo bol dovtedy jeho najlepší výsledok dosiahnutý na medzinárodnom turnaji, hoci zo začiatku sa držal na čele tabuľky. Ďalšie jeho umiestnenia na turnajoch: Semmering (1926) - 11. m., Baden-Baden (1929) - 11. m., Sliach (1932) - 7. m., Budapešť (1934) - 9. m., Teplice (1937) - 3. m. Jeho brat František bol tiež aktívnym šachistom.

Alexander Aljechin (31.10. 1892 - 24. 3. 1946) šach sa naučil hrať od svojho brata a matky r. 1903. V r. 1909 sa ako sedemnásťročný stal majstrom Ruska. V r. 1914 štartoval na prvom veľkom turnaji v St. Peterburgu, kde zvíťazil. V r. 1914 sa opäť stal ruským šampiónom. Po prvej svetovej vojne a jeho putovaní po Európe sa r. 1920 oženil a vrátil do Moskvy. Po tretíkrát sa stal šampiónom sovietskeho Ruska. Do r. 1927 sa zúčastňoval na svetových turnajoch s výbornými výsledkami. V r. 1927 tiež zviedol súboj s Capablancom o titul majstra sveta v Buenos Aires. Málokto mu pred zápasom veril, ale na zápas sa výborne pripravil a po troch mesiacoch ťažkého boja zvíťazil. V r. 1930 získal na šachovej olympiáde na prvej šachovnici 100% bodov. V r. 1935 prekvapujúco prehral duel s Maxom Euwem 14,5:15,5 v súboji, kde mu zlyhali nervy a tiež mal problémy so životosprávou. Šachový svet ho úplne odpísal, ale r. 1937 v odvetnom zápase zvíťazil 15,5:9,5 a stal sa opäť majstrom sveta, ktorým bol až do svojej smrti. V r. 1946 bol pripravený duel s Botvinnikom. K tomuto zápasu sa už nedostal, lebo zomrel r. 1946 v Portugalsku. Po FIDE kongrese r. 1947 sa uskutočnil turnaj o majstra sveta, kde zvíťazil Botvinnik. Alexander Aljechin obohatil šachový svet nielen svojím vynikajúcim kombinačným talentom, ale predovšetkým veľkou pracovitou a vôľou, ktorá ho doviedla k fantastickým úspechom. Aljechin hral viac ako 1500 turnajových partií so skóre 73 %. Jeho historické ELO bolo vypočítané na 2690.

(GK)

Pozvánka

Leopoldovské hodý 2015

Piatok 31. júl

18:00

Hodový futbalový zápas Starí páni Leopoldov – Starí páni Červeník
(futbalové ihrisko MTK)

od 20:00

Hodová zábava (Spolková záhrada)

Sobota 1. august

od 8:30

Hodový turnaj na leopoldovských tenisových ihriskách (po semifinále sa uskutoční finále v nedeľu popoludní)

13:00 – 14:00

Divadlo Harry Teáter – pouličné bábkové predstavenie pre deti
Zlatovláska (Námestie sv. Ignáca)

14:00 – 16:00

Nafukovací hrad (Námestie sv. Ignáca)

16:00 – 17:30

Boom – pop-rocková kapela z Hlohovca (Námestie sv. Ignáca)

17:00

Hodový futbalový zápas – muži (futbalové ihrisko MTK)

18:00 – 19:00

Počas sv. omše bude program prerušený

19:00 – 00:00

Unisong – pop-rocková kapela zo Sereďe (Námestie sv. Ignáca)

od 20:00

Hodová zábava (Spolková záhrada)

Nedeľa 2. august

15:00 – 16:00

Túlavé divadlo – humorné pouličné divadelné predstavenie pre dospelých
Hamlet, alebo nález lebky (Námestie sv. Ignáca)

16:30 – 18:00

Dychová hudba Veselanka (Námestie sv. Ignáca)

18:00 – 20:00

AT Band – šlágrová kapela (Námestie sv. Ignáca)

od 20:00

Hodová zábava (Spolková záhrada)

Šachové okienko

V júni si kompoziční skladatelia a riešitelia na Slovensku pripomenuli nedožitú 90. narodeniny Ludovíta Lehena (3. 6. 1925 – 12. 5. 2014), ktorý minulý rok odišiel do myslenného „šachového neba“. Do radov šachových skladateľov vstúpil pomerne neskoro ako 52-ročný svojou dvojtahovou prvotinou v šachovej rubrike denníka Pravda r. 1977. Zložil viac ako sto šachových skladiieb, ale väčšinu z nich v spoluautorstve s inými šachovými skladateľmi. Získal za ne aspoň 58 významnaní vrátane 26 prvých cien. Bol akademickým maliarom, absolventom VŠVU v Bratislave. Bol žiakom profesorov D. Millyho a V. Hložníka. V r. 1956 a 1957 vyhral prvé ceny v národných súťažiach Slovenskej realistickej maľby. V r. 1958 získal v celonárodnej súťaži grafiky druhú cenu. V počiatkoch šesťdesiatych rokov minulého storočia vystavoval grafiky v Bruseli, ZSSR a Číne. Vytvoril veľa obrazov, prevažne pastelov, art protisov (goblénov) a rôznych grafických techník, v ktorých stvárnil predovšetkým námety ženy, lásky a ľudové motívy.

Bol vášnivým rybárom, ale aj hubárom. Jeho najväčším úlovkom bol 10-kilogramový sumec. V r. 1962 bol neoprávnene zatknutý a odsúdený z politických dôvodov na jedenásť rokov straty slobody. V leopoldovskej väznici mu umožnili maľovať a v Leopoldove boli usporiadané dve jeho výstavy v r. 1967 a 1968. V r. 1968 bol prepustený z väzenia na slobodu na základe prezidentskej amnestie a bola mu priznaná rehabilitácia. Niekoľko jeho diel je teraz vo vlastníctve Slovenskej národnej galérie v Bratislave, Trenčíne a Banskej Bystrici. Žil a tvoril vo svojom byte na sídlisku v Bratislave-Petržalke, ktorý využíval súčasne ako maliarsky ateliér. Akademický maliar Ľudovít Lehen bol názorným príkladom toho, že aj maliarstvo a kompozičný šach majú k sebe blízko.

Biely začne a dá mat 2. ťahom. Spoluautorom je náš stály riešiteľ Juraj Brabec z Bratislavy. Skladba získala I. cenu v časopise Šachmaty. Naši skladatelia sa stali prvými zahraničnými autormi s týmto vyznamenaním. Pri riešení dvojťažky si treba dať pozor na zvodnosti: 1.h8D?, 1.Vxg5?, 1.Db4?, 1.Dd8?, ktoré nevedú k cieľu, ale spolu s riešením vytvárajú päť fáz.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 3. 8. 2015. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 20 bol vyžrebovaný Stanislav Hudák z Brekova v okrese Humenné. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 20 (Ralík): **1.Sd7!** hrozí 2.Je4+ Kd5 3.Se6 mat, 1. - Kc5 2.Sf8+ Kc4 3.Sb5 mat, 1. - Jc5 2.Jb5+ Ke5 3.f4 mat. Trojťažka bola jednou z vyše 4000 uverejnených skladieb – originálov v šachovej rubrike Pravdy počas jej 50-ročnej existencie, ktorú si v denníku pripomenuli začiatkom tohto roka. Rubriku viedol a ešte stále aj pripravuje súčasný predseda Slovenskej organizácie kompozičného šachu Bedrich Formánek z Bratislavy. Rekord by bol iste hodný aj na zapísanie do Guinnessovej knihy rekordov.

Ohlasy riešiteľov k trojťažke:

Aj ja sa pripájam do radu gratulantov a ako jeden z jeho priateľov mu k jeho jubileu neprajem ešte druhýkrát 70 rokov, lebo je to vysoko nepravdepodobné, ale prajem čo najviac ešte prežitých rokov v čo najlepšej psychickej a fyzickej kondícii spolu s úspechmi pri hľadaní a nachádzaní riešení šachových skladieb! (Milan Svrček, Vrútky).

Oliverovi k jeho jubileu si dovoľm srdečne zaželať do ďalších rokov života pevné zdravie, rodinnú pohodu a úspechy v osobnom i šachovom živote. (Jozef Kobolka, Žilina).

Tri čisté maty s návratom strelca. Ďalší návrat, ale čierneho kráľa, je v zdanlivej hre: 1...Kd6-e5 2.Ve4+ Ke5-d6 3.Sf8 mat. Okrem toho je v jednom variante zámena útoku po zvodnosti 1.Sc6? Jc5 2.Vxg6 Ke5 3.Jh5 mat, 1...Vxd4! (Karol Mlynka, Bratislava).

(GK)

Skladba č. 21
J. Brabec a Ľ. Lehen
Šachmaty 1979/I

Mat 2. ťahom (14 - 8)

Spoločenská kronika

Máj – jún

2015

Narodili sa

Alžbeta Bajtalová

Filip Beťák

Šimon Tehlár

Anika Hubatá

Naši jubilanti

Mária Blašková

Zlatica Drusánková

Pavol Jurčo

Peter Kadlečík

Ladislav Lašo

František Leitman

Ľudmila Ondrovičová

Mária Pagáčová

Bernardína Plichtová

Dušan Semenei

Ferdinand Solin

Oľga Špačková

Timotej Baláž

Pavol Fischer

Ján Galo

Oľga Hanusová

Helena Kabátová

Jozef Krištofiak

Mária Ondrigová

Danica Pňáčeková

Ludovít Prokop

Margita Sovičová

Oto Božik

Oľga Branická

Anna Kamenárová

Ladislav Pelzl

Jozef Šandor

Marta Vančová

Vojtech Bednarček

Jozef Grajciar

Agneša Habiňáková

Alojz Jurena

Zoltán Kysucký

Miroslav Richter

Milan Bělohoubek

Miroslav Kuzma

Antónia Marcinková

Júlián Vančo

Ignác Vavrovič

Opustili nás

Mária Srdošová

Marian Srdoš

Jozef Fázik

Pripravila

Mgr. Viera Lietavová.

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 29. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: jún 2015

Foto: V. Moravčík a archiv